

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Satakuntaliitto pitää hyvinvointialuejaon eriyttämistä maakuntajaosta hyvänä ja perusteltuna. Lisäksi hallituksen esitys selkiyttää hyvinvointialueiden järjestämisvastuun oikeudellista ja taloudellista perustaa. Lainsäädännön muutoksella irrotetaan automaattinen kytkös hyvinvointialuejaon muutoksista maakuntajakoon. Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että hyvinvointialueet lähtökohtaisesti muodostuisivat muidenkin hallinnollisten rakenteiden mukaisesti maakuntajaon mukaan. Satakuntaliitto katsoo, että mahdolliset hyvinvointialuejaon muutokset eivät saa heikentää maakunnan sisäistä yhtenäisyyttä tai alueiden kehittämisen edellytyksiä. Hyvinvointialueella on myös itsessään merkittävä vaikutus maakunnan väestöön ja alueen elinvoimaan.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Satakuntaliitto kannattaa maakuntajakolain säätämistä omana lakinaan. Hyvinvointialueen ja maakunnan jakomuutosten perusteet ja tavoitteet ovat keskenään erilaisia. Hyvinvointialuejako määrittää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen järjestämisen alueellisesti. Maakuntajaon merkitys on taas yleisempi kuin hyvinvointialuejaon. Lakiesityksen perusteluissa todetaan hyvin, että maakuntajako ei toimi pohjana vain joillekin toiminnoille vaan se määrittää hyvin erilaisten yhteiskunnan toimintojen aluejakojen perusyksiköitä. Merkittävatkään muutokset jonkin yksittäisen toiminnon edellytyksissä eivät välttämättä merkitse tarvetta muuttaa maakuntajakoa. Maakuntajaon muutokset heijastuvat suureen määrään yhteiskunnan muita erilaisia toimintoja ja se tulee huomioida aina muutoksia selvitettäessä.

Maakuntajakolain luonnoksen mukaan maakuntajako toimisi alueiden kehittämisen, aluesuunnittelun ja hallinnon järjestämisen perusaluejakona. Maakunnaksi määrättäisiin alue, jonka kunnat muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti sekä alueen suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Maakuntajaon muutosta voisi esittää maakunnan alueella oleva kunta, maakunnan liitto, alueiden käytöstä vastaava ministeriö tai alueiden kehittämisestä vastaava ministeriö. Satakuntaliitto kannattaa näitä maakuntajakolain luonnoksen linjauksia.

Muutokset maakuntajakoon tulee aina tehdä painottaen alueellista osallistamista, laajaa kuulemistä ja kokonaisharkintaa muutoksen vaikutuksista.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

-

Muut huomiot esityksestä

-

Salonen Kristiina
Satakuntaliitto